Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 36 (574) Неділя, дня 14. вересня 1930. Рік XII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ОРГАН НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ДУМКИ

Адреса Редакції і Адміністр. „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ Перемишль, Побереже 1/I. Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807. Передплата в краю виносить 10 зол. річно 5·50 зол., піврічно 3 зол., чвертьрічно Для Чехії на рік — 72 к. ч., ½ — 40 к. ч., ¼ — 20 к. ч. Для Франції — 60 ф. річно, ½ — 35 ф., ¼ — 20 ф. Для Німеччини — 10 мар. річно, ½ — 6 мк., ¼ — 3·50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, ½ — 50 б. ф. ¼ — 30 б. ф. Для Америки 2½ ам. долярів річно.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

Ціна примірника 25 сот.

Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ: За текстом за 1 вірш міліметровий одношпа[льтовий] (сторона має пять шпальт анонсових) 0·30 зол., для дрібних промислов[их] інстит. 0·20 зол. Дрібні оголошпо. 0·15 зол. за слово, найменше дрібне [...] 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністр. по 0·15 з[ол.] [...]лошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорож[ші].
Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Соймові вибори.

Польський сойм розвязаний і розписані нові вибори. Розвязаний цей безсилий сойм, що його постійно компромітували владні чинники, цей настільки неповажний сойм, що його розвязання стало домаганням всіх політичних таборів. Та мимо своєї безсильности, цей сойм був за сильний для владних кругів. Інакше вони його не розвязувалиб! А з того висновок:

На це кромі інших вказує не тільки президентський декрет (що порушує справу зміни конституції), але й пляновість акції влади, що вже проявилася в несподіванім, щодо речинця, розвязанні сойму та в розписанні виборів у речинці коротшім, ніж це дозволяє конституційний термін. А в тім нинішні владні круги у відношенні до сойму надто сильні, щоб іти на газард, і колиб вони побоювалися, що новий сойм справлятиме їм більше клопоту та буде сильніщий, ніж останній, то не малиби ніякого інтересу розвязувати сойму як раз тепер, тимбільше, що розписання нових виборів й то в приспішенім речинці лежало виключно в їх силах.

Коли положення **польських** послів у дотеперішнім соймі було не до позавидування, то це в ще більшій мірі відноситься до послів інших національностей, а зокрема українських. Первісні **притаєні** надії всіх наших партій в тому напрямі, що вдасться їм на соймовій арені зіграти якусь ролю, та що взагалі вдасться їм умови **парляментарної демократії** використати для української справи, розвіялися з вітром, просто тому, що сподіваних умов у Польщі давно вже нема; зокрема для нас Українців **ніколи їх не було й напевно ніколи не буде.** Бо абстрагуючи від виборчої ординації дуже некорисної для національно мішаних територій, та абстрагуючи від виборчої практики, зокрема від виборчих надужить, не вказують на існування тих умов ні обмежена свобода слова на соймовій арені, ні поза нею (конфіскати посольських промов), ні обмежена свобода ділання послів поза соймом (розвязування посольських віч), ні практика соймової діяльности (повне іґнорування посольських інтерпеляцій, тощо) ні проблематична посольська нетикальність.

Зовнішні умови посольської діяльности у будучім польськім соймі будуть куда **гірші,** ніж в попереднім, передусім коли буде зреалізована плянована зміна конституції, направлена в першій мірі проти не-польських народів. А тому булоби засліпленням покладати які-небудь надії з огляду на українську справу на новий сойм. Це стає щораз то більше ясним українському громадянству, а зокрема нашим політичним партіям по дотеперішній їхній сумній практиці. На жаль, останнім ще не є ясним те, що є абсолютно обоятним для **української справи** чи в **польськім** соймі будуть засідати 5 чи 10 послів УНДО чи радикалів чи іншої **української партії** більше чи менше, бо хай то будуть самі ундисти чи радикали чи хто інший чи всі вони разом, то в умовах польської парляментарної дійсности вони є поставлені на одну дошку і в однакові умови та спроможности ділання, а їхні партійні проґрами в умовах недержавности є однаково нереальні та неактуальні. Що більше, є для української справи абсолютно обоятним, чи українських послів без огляду на партійну приналежність буде в польськім соймі богато чи мало чи зовсім їх не буде.

Отже, зовсім не ходить про **польські мандати тої чи іншої української політичної партії й ґрупи,** та взагалі про мандати **до польського сойму.** Це українській справі зовсім не потрібно! Під таким кутом виджения ми у виборах зовсім не є заінтересовані. Соймові вибори набирають для нас змислу й значіння тоді, коли вони будуть **плебісцитом українського народу,** висловом нашої національної єдности й сили. Це може бути однак тільки тоді, коли створимо **один український виборчий бльок.** Його створення наступить тоді, коли повздержимо свої особисті й партійні амбіції, коли будемо мати на оці не посольські титули й дієти та партійні мандати, але українську справу в цілому.

Як для української справи в умовах поневолення є обоятним кілько послів буде мати та чи інша партія, хай це буде обоятним для кожної партії зокрема. **Не послів до польського сойму** нам треба, а **представників українського народу,** які **вмілиби витягати консеквенції,** диктовані відповідальністю, що її із собою несе в нинішніх умовах польської дійсности пост народніх трибунів.

Ми націоналісти кидаємо клич: **творити один український виборчий бльок! Лише такий бльок стріне нашу повну підтримку й підпертя.**

Чин патріотичний і непатріотичний.

До нашого нужденного положення, до нашої матеріяльної скрути, до нужди в якій опинилося наше село, — причинився брак гроша, брак готівки і брак кредиту. Через цей хронічний брак гроша, терплять наші фінансові інституції, а передовсім наші каси по повітових містах, та по наших селах. На всі сторони оглядаються вони за попомочію, а вона ні звідки не приходить. Можні цего світа нічого не дадуть, не поможуть! Деякі з тих інституцій зліквідували цілком свою діяльність, а деякі так підупали, що ледво животіють, подібні до цего маленького потічка, котрий підчас посухи ледво ледво поміж камінчиками капля за каплею пересякає... Така каса не може заспокоїти потреб нашого села, не може збудити довіря у населення, і наші люде на жаль, ратуючись в наглій потребі, попадають в хижацькі пазурі ріжних пейсатих і непейсатих лихварів!

Чи є тут для нас який ратунок?

Певно що є, — але тільки між нами самими! Ми самі собі можемо помочи, єсли в нас самих знайдеться більше довіря до нас самих, єсли буде більше здисциплінування, більше зрозуміння клича „свій до свого“, єсли нам залежати буде на розвитку наших фінансових інституцій, котрим через ощадність можемо грубо помочи.

Не можна також сказати, щоби у нас не було цілком людей маючих, які мають деякий зайвий гріш, котрий тримають у скринях, научені досвідом воєнних днів. Дивуємся і недивуємося не раз тим людям — але остаточно, деякі з них, по довшій розвазі таки приходять до переконання і спомагають свої каси, заносять туда свої найдрібнійші ощадности — але це білі круки.

До найгарнійших наших патріотів, котрі дали красний примір ощадности, належать діти української школи вправ при жіночій семінарії в Самборі котрі протягом 2 літ зложили в касі „Народний Дім“ в Самборі перешло 800 зл.!! Додати тут належить що ця дітвора (дівчатка) найбіднійша з бідних, бо це переважно діти мійських робітників, денних зарібників, служниць, возьних, нищих залізничних служащих, а кількоро лишень діти урядників, та вільних вищих станів. Подивляти належить як ці бідні дівчатка, своїми маленькими ручками щоденно складають на руки своїх учительок, поодинокі міряки, щоби сховати їх до української каси!. Дівчаток так нема навіть цілої сотки!!...

А єслиби так за приміром цих найбіднійших дівчаток, пішли наші діти по всіх наших селах і школах, подумаймо кількоби то гроша збереглося по наших касах „Народних Домах“, чи як вони там називаються! Це правдивий патріотичний чин! Другим таким красним явищем і зрозумінням клича „свій до свого“, це наші мійські служниці — котрих кількадесятків тисяч служить по наших містах у Східній Галичині. Єсли вони всі булиби згуртовані в якімсь товаристві, кількоби то гроша могло вплинути до наших кас по повітах і по селах. А так — гріш цей марно пропадає на ріжні непотрібні фаталашки, а єсли ощаджується дещо з цих сум, так пропадає по ворожих нам інституціях, або позичається його, таки, як зачуваємо, своїм пейсатим хлібодавцям! — чому, бо у них брак національної свідомости! Кілька лишень служниць складає собі в нашій касі „Народний Дім“ свої ощадности, що протягом кількох літ зробило вже пару тисяч зл. Послідний час, щоби наші жіночі товариства взялись за переведення цеї акції, зорґанізували наші дівчата, яких доля вигнала з села до міста за хлібом, щоби вони за приміром чешок і німкинь училиcь щадити і свій зайвий гріш зберігали у своїх фінансових інституціях.

Дальшим чинником, котрий мігби нашим фінансовим установам прийти в поміч, це — наші церкви. До скарбони церковної кожної неділі і свята капне якийсь гріш. І замість зайво там лежати, повинен він сейчас знайтись в обороті в наших фінансових інституціях, що скріпилоби нас матеріяльно і збудило більше довіря серед наших мас, які шукають гроша всюди. Однак, на жаль так не дієся. Про нашу повітову касу „Народний Дім“ в Самборі, памятає лишень трйох священників, а то: о. крил. Венгринович з Ваневич, о. Мельник з Берегів та о. Федевич з Самбора. Ці патріоти кожду збірку церковну відносять сейчас до каси „Народного Дому“ в Самборі. Єслиби так всі робили, тоді повітова каса „Народний Дім“ в Самборі сповнилаби інакше свою задачу — однак на жаль, як зачуваємо трафляються і такі патріоти, котрі *тисячі* заощадженого гроша відносять до *чужих* інституцій. Це факт! котрий треба напятнувати! — тим більше, що до каси „Народний Дім“ в Самборі має претенсію ціле українське населення повіту, а вона ніяк негодна заспокоїти голоду грошевого мас нашого народа під теперішню хвилю!

А треба сказати, що каса ця перед війною обертала вже міліоновими капіталами, завдяки незвичайно солідній праці Дирекції яка з патріотизму робила своє діло. В часі світової війни каса ця підупала, як всі подібні інституції. Перед кількома роками обновила опять свою діяльність, завдяки лишень *безкорисній* праці тої самої дирекції іменно професора Волянського і перестарілого директора Сілецького.

Ці люде в році 1924 взялись опять за обновління каси. Поскладали перші уділи і візвали людей доброї волі до помочи і за чотири роки праці зібрали уділів на 1000 зол., і тоді Ц. Б. уділив їм першого кредиту зверх 5000 зол. По дальших двох роках кредит цеї солідної інституції зріс до 20 000 зол., а оборотовий капітал зріс понад пів міліона зол., а уділи до 7000 зол. Зросло [illegible] довіря [illegible] до цеї інституції, чого доказом факт, що перед трема роками всіх вкладок було до 1000 зол. а нині вкладки виносять 30.000 зол. Але, це все капля води в морю запотребовання гроша нашими селянами!

В тім році щадниця каси „Народний Дім“ в Самборі зачина[ла] більшатись, припливають малі к[апі]тали з деяких сіл, до чого найб[іль]ше причиняєсь о. кан. Венгринс[вич] з Ваневич. Кождий збережений [цер]ковний гріш заносить до каси, [так] само поступають оба названі [свя]щенники о. Мельник і о. Феде[вич].

Що каса „Народний Дім“ [ста]нула по війні опять на ноги, [за]дячити це треба витревалій [праці] Дирекції а то: проф. Волянс[ькому] і старенькому 86 літному дире[кто]рови Сілецькому, котрі касу да[вно] перед війною заложили, а по в[ійні] вже пять літ цілком *безкори[сно]* її ведуть два рази денно! Їм в [по]слідних двох роках помагає ем. ди[]ректор Турчан. Крім цего згада[на] Дирекція ширить клич ощадност[и] по повіті, накликує всіх місцеви[х] діячів, щоби розвинули діяльніст[ь] на річ каси між шкільною дітворою [і] поміж служницями. Місцеві коопе[]ративи повинні занятися збиранням дрібної діточої ощадности і відсилати її до своєї повітової каси „Народний Дім“ в Самборі. Всі церкви в повіті за приміром згаданих трйох священників повинні рівнож підпомагати свою інституцію, після клича: „свій до свого“!

Який разячий контраст у нас. Одні безкорисно працюють для добра народа по кілька літ по касах, — другі [illegible] гріш відносять до чужих кас...

Може ті найбідніщі діти, які зложили до каси 800 зол. покажуть нашій Нації інший шлях до щастя народа...

Іван Филипчак.

ЄВГЕН ОНАЦЬКИЙ.

Україна — селянська нація.

Українська нація — селянська нація. Переважна кількість українського населення живе по селах і споглядає на місто почасти з заздрістю, почасти з прихованою або й явною ворожнечою, — з заздрістю: бо місто вабить своїми роскошами, своїм багацтвом, своїм більш „легким“ заробітним хлібом; з ворожнечою, бо місто руйнує село, визискує його економічно і морально, витягає з нього найкращі сили, відриває від рідного ґрунту тисячі його синів, які мусять мандрувати до війська або до фабрик, де вони творять кадри бездомного пролєтаріяту, який не хоче більш вертати до рідної землі, нехтує селянством і пнеться наламати себе на мійський лад.

На Україні місто було і є подвійно вороже селянству, бо воно є в більшості чужонаціональне, і тому до визиску економічного додає ще визиск національний. Воно зачиняє йому всі шляхи до вільного розвитку своїх власних творчих сил, що заложені в кожному окремому народі, і намагається шляхом асиміляції угноювати українським селом поле власної мійської культури.

На Совітській Україні фактично ми маємо тепер лише дві кляси населення — величезні маси незорґанізованого анархічного пасивного селянства і, порівнюючи, невеликі кадри мійського та заводського пролєтаріяту. Межи ними і над ними стоїть ще кляса совітського урядництва, що переводить адміністративну роботу ніби на користь пролєтаріяту, але в усякому разі на цілковиту шкоду селянству.

Кажу: ніби на користь мійського пролєтаріяту, бо вона прикривається його іменем, але фактично визискує його в жахливий спосіб, не даючи навіть вистарчаючої кількости виживлення і позбавляючи його — через пятидневний безперервний тиждень — [і]хіх відпочинку в родинному оточенні.

На цілковиту шкоду селянства, бо завданням большевицького уряду є знищити цілковито усе селянство, перетворивши його в звичайного робітника на службі большевицької держави. Українське селянство боронить ся як може, і заграва пожеж, що вкриває поволі [] господарські колєктиви — сі боль[]шевицькі фабрики хліба, де віль[но] колись селяне перетворюються [в] закріпощених і безправних раб[ів], служить явним знаком тої сме[р]тельної боротьби межи спроле[та]ризованим містом і ще не-спр[оле]таризованим селом.

Бо зміст боротьби [] власне в тому: зрівняти [] ного, гордовитого селяни[на], що кохається в с в о й о м у садку, в с в о й о м у полі, в с в о й о м у господарстві, що на йому з діда-прадіда працювали члени однієї і тої самої родини, — зрівняти сього селянина з мійським пролєтарем, який ніколи не мав нічого свого і якому байдуже до будь якої родини.

В Західній Европі кожний пролєтар змагається, щоби вийти і собі на пана, на власника, щоби мати можливість купити свою хатинку, свій шматочок землі, виплекати свій власний захисний куточок, — в совітській Україні сліпа заздрість примушує того пролєтаря напружувати всі сили, щоби відня-

ти у селянина його заляту кріваващею батьківщину і прабатьківщину. І то тим більше, що на Совітській Україні той пролетар є цілковито чужий селянинові, і, походячи з москалів або з жидів, ще досі — після 10 років українізації — не міг навіть опанувати української селянської мови.

Ріжні обставини не дозволяють нам — синам або внукам україн[illegible] селян — взяти безпосередню [illegible] в тій страшній небезпечній [illegible]бі, що її провадять україн[illegible]яне на Великій Україні про[illegible] [illegible]тупу спролетаризованого [illegible] але на нас лежить обо[illegible] [illegible]думати про охорону прав [illegible]их селян, що знаходяться [illegible]жами Совітчини.

[illegible]аємо сили нашого народу, [illegible] що в остаточному роз[illegible] наші селяни на Україні [illegible]уть, що вільнолюбний дух [illegible] козацтва ніколи не при[illegible]ся з долею фабричного крі[illegible]кий мав би обробляти рідну землю і не мати з неї жадної радости, окрім знущань чужих прикащиків, — але ся перемога може прийти дуже пізно і коштуватиме за дорого. Українське селянство інших земель, і в першу чергу Галичини і Волині мусить своєчасно орґанізуватися, мусить своєчасно приготовлятися до бою з наступом міста. І в Галичині і на Волині відбувається теж економічний визиск села, і в Галичині і на Волині мійський пролетаріят хотів би використати наше селянство в своїй власній еґоїстичній цілі. Ми мусимо стати в його охорону. Ми мусимо допомогти йому створити такі професійні селянські орґанізації, які боронячи його клясові інтереси перед визиском промислового та комерційного капіталу, забезпечували би його одночасно і від брехливих облесливих обіцянок чужого й ворожого селянству мійського пролетаріяту.

Оборона селянства — оборона української Нації.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ.

[illegible]звязання польського сойму й [illegible]лошення терміну нових вибо[illegible] [illegible]а факти, що з залізною кон[illegible]сею історичних подій мусіли [illegible] після останніх внутрішно[illegible]них явищ в Польщі, хоча й [illegible]или тих всіх, кому доля при[illegible] жити в межах польської дер[illegible] — не заскочили Українців[illegible]налісті[illegible] як тих, що до вну[illegible]ньо-політичного життя своєї [illegible]унки привязують мало ваги й [illegible]влені в перспективи майбутньо[illegible] уважають їх станом, попри який [illegible]неволі перейти мусять.

Переживши дві каденції послів [illegible] скільки там літ клигання й жи[illegible]іння польського сойму, з усіми [illegible]анса[illegible] його сценічної й кулюар[illegible] політики — ми свідомі того, [illegible]о: *На терені польського сойму нам [illegible]ічого шукати. Чи то в ролі перманентної, постійної опозиції* до якої ми самі за слабі, а рахуючи на співпрацю сусідів „з бльоків“, безліч разів ошибалися та розчаровувалися, *чи то в ролі соймового партнера*, рахуючи на польську демократичність сойму, *наш[illegible] нова репрезентація нічого не осягнули й не осягне.* Треба бути сліпим, та не бачити тисячних крючок, заячих стежок, політичних викрутів і вовчих ям польської демократії та польського політичного життя, щоби оптимістично заявляти, „ми, пане добродію, можемо там щось здобути“ — і з того погляду кожний Українець націоналіст до нашого представництва в соймі та до його праці на терені тогож *мусить поставитись неґативно.* В певних обставинах, при іншій сценерії нашого життя та іншому укладі наших творчих життєвих сил, ми моглиб собі зовсім безкарно перед історією махнути рукою на найблищі вибори та покористуватися енерґією й засобами, виданими на переведення їх, в інший, скажім сутоорґанізаційний бік.

Є ще й інші причини що кажуть нам, українському активові, ставитись неґативно до виборів до сойму і нашої в ньому участи. Це — внутрішня сторінка нашого парляментарного представництва. Зноваж таки за ці дві каденції наших послів та кілька літ польського парляментарного життя ми мали нагоду переконатися, що приявність наших репрезентантів в соймі не дала нам *навіть у внутрішньо-політичному* нашому житті нічого позитивного. Абстрагуючи від того, що їх сидження або ні в соймі не впливало ні трохи на дійсний стан нашої визвольної справи, ми можемо сміло сказати, що те ж їх сидження не вплинуло в нічому на користь тоїж визвольної справи, дивлючись на її технічно-орґанізаційний бік.

За те ми бачили за стільки літ їх „панування“ розбиття нашого одноцілого фронту, партійну отаманію, викривлення орґанізаційного, побудованого великими коштами життя і в гряди-годи патріотичні шопки, що не мали ніякої реальної сили й вартости для посунення нашої визвольної справи. Ці факти кажуть нам теж поставитись до посольських виборів, до вилонювання якогось „представництва“ та репрезентування в соймі — *неґативно.*

Але власне, маючи ці залізні арґументи на наше неґативне відношення до виборів і нашого соймового представництва, власне добачивши їх хибний бік та хибну структуру, ми — з огляду на загальну ціль, та на теперішні технічножиттєві умови нашого життя — до виборів підемо. Підемо, хоча не базуючись на таких премісах, як досі, підемо, згори визначивши собі ціль нашої в них участи.

Резиґнуємо отже з гори з того, щоби ті вибори могли мати для нашої визвольної справи будь яке додатне значіння через вибір представників та їх акцію як опозиції, угодовців чи партнерів на соймовій арені.

Ми мусимо підходити до виборів, як до явища, що являється свого *роду плебісцитом національної* виробленности, свідомости й карности, не як до засобу видвигування на плечах виборців ріжних демаґоґів, фахманів та гієн виборчих в посли. Вибори ці мусять виявитися як найблищий етап розгортання національної свідомості, етап, від якого те розгортання повинно піти поширеним й поглубленим руслом. Ми не уважали, і уважати не будемо наших соймових репрезентантів за провід зах. укр. суспільности. *Національного проводу [illegible] вибирається у виборах до польського сойму*! Отже не національний провід маємо вибирати в листопаді, а лишень послів до польського сойму! А від будучих послів, представників зах. укр. земель на соймовій арені, вимагаємо громадянської характерности, праці у внутрі укр. суспільности, дальше національної дисципліни і цивільної відваги. Бо в недовзі прийде хвиля, що крайно недоцільним стане дальше перебування в польському соймі, і вихід з цьогож сойму буде попросту вимогою здорового розуму і мінімального хотяйби розуміння національної політики.

З технічного боку передумовою річевого й доцільного підходу до таких виборів булоб якнайбільше скупчення й наставлення в один бік усіх національних політичних сил. Реальною виявою такого скупчення булоб створення національного бльоку всіх партій. Бо, очевидно коли проголошуємо кличі, під якими йдемо до виборів, то ці кличі несемо на боєвих прапорах в першій лаві, а нами намічені кличі зустрінуть зовсім певно в ворожій нам лінії підсилений, сильний й безпощадний удар по них. А видержати його й віддати подвійно мусимо.

Ясно, що український націоналістичний табор всі почини в тому напрямі повитає й піддержить, всіж походи проти — відбиватиме й виповість їм безоглядну боротьбу!

Виборчий календар.

„Дзеннік Устав“ ч. 61. з дня 30. серпня містить в поз. 492. зарядження Президента польської держави, про вибори до Сойму і Сенату. Покликуючись на арт. 13 і 14 виборчої ординації, голосуванне до Сойму назначено на 16. листопада, а до Сенату на 23. листопада. Залучений до повищого зарядження виборчий календар передбачує що: *7. вересня:* 8 найбільш численних посольських клюбів предложить ґенеральному виборчому комісареві спис 8 членів державної виборчої комісії і стільки-ж їхніх заступників, *9. вересня:* ґенер. виборчий комісар іменує предсідників окружних виборчих комісій, а адміністраційна влада оголосить поділ держави на округи голосування. Цьогож дня буде оголошений особовий склад і урядовий льокаль окружної виборчої комісії. *11. вересня:* вибори членів окружних виборчих комісій, яких вибиратимуть мійські ради і соймики. *13. вересня:* предсідник окружної виборчої комісії оголосить склад комісії у воєвідськім урядовім деннику. Окружна виборча комісія оголосить у громадах день і годину голосовання, число послів, місце, час і спосіб та останній речинець зголошування кандидатів та заяв про прилучення окружної лісти до лісти державної та склад виборчої комісії. *14. вересня:* громадські ради чи державний комісар або повітовий виділ іменують трьох членів окружної виборчої комісії і їхніх заступників, *19. вересня:* начальники громад виготовлять списки виборців у трьох примірниках. Предсідник окружної виборчої комісії повідомляє начальників громад про склад окружних виборчих комісій і подає це до прилюдного відома, *20. вересня:* начальники громад пересилають 3 примірники спису виборців до обводової виборчої комісії, *27. вересня:* обводова (районна) комісія виставляє списки виборців до прилюдного перегляду, *7. жовтня:* зголошення державної листи кандидатів, *10. жовтня:* останній день виставлення списку виборців до перегляду, *11. жовтня:* останній речинець зголошення рекламацій до районної комісії проти поминнення когось у списку або проти вписання неуправнених, *15. жовтня:* кандидати державних лист складають на руки предсідника державної коміс'ї заяву про згоду старатись про мандат та ствердження, що кандидат є польським горожанином і що має пасивні виборчі права, *17. жовтня:* ґенеральний виборчий комісар оголошує в „Моніторі“ державні лісти кандидатів. Цього дня минає речинець зголошення рекламацій про викреслення зі спису та оголошення окружних ліст кандидатів, *21. жовтня:* районні виборчі комісії пересилають окружним комісіям по примірникові спису виборців, *25. жовтня:* районні виборчі комісії приймають рекламації проти викреслення зі спису виборців і пересилають окружним комісіям. Кандидати окружних ліст складають на руки предсідника окружної комісії заяву про згоду старатись про мандат і потвердження горожанства та пасивних виборчих прав. Уповновласнені кандидатів окружної лісти складають на руки предсідника окружної виборчої комісії заяву про прилучення окружної лісти до лісти державної, *31. жовтня:* окружні виборчі комісії пересилають районним (обводовим) комісіям два примірники затвердженого спису виборців і третій примірник висилають начальники громад, *4. листопада:* окружні виборчі комісії достарчують районним комісіям плякати з лістами кандидатів до розплякатовання. Предсідник районної комісії викладає затверджені лісти виборців для прилюдного перегляду, *9. листопада:* останній день до прилюдного перегляду спису виборців, *16. листопада:* голосування до сойму, *19. листопада:* засідання окружних виборчих комісій в справі висліду виборів до сойму, *23. листопада:* голосування до сенату, *26. листопада:* засідання окружних виборчих комісій в справі висліду виборів до сенату.

ДОПИСИ.

Боротьба з могилами в селі Торгові. Останним часом завязалось в селі Торгові Тов. Філія Ох. Воєн. Могил, заходом котрої не тільки приведено до порядку всі могили з часів світової війни, але рішено в память поляглих Товгівців взагалі, а з окрема в память поляглих стрільців в на[illegible]их визвольних змаганнях висипати на місцевому цвинтарі могилу. Виділ Тов-а при допомозі громадян взявся енерґічно за діло. Замовлено матеріял, цинкову таблицю й вкоротці приступлено до висипання могили. Та на перешкоді стала поморянська поліція, котра мабуть на те тільки існує щоби терроризовати й шиканити Українців. В дні, в котрому саме кінчено підмурівку — зявилось двох поліціянтів, котрі заборонили дальшої праці. Та вже слідуючого дня знову явились поліціянти, арештували голову й містоголову Т-ва, запровадили на кладовище, де змушували їх розкидати збудоване. Однак гідна постава арештованих змусила поліціянтів занехати свій плян нищення. Та вони не дали ще за виграну. Відпустили арештованих а спровадили собі якогось драба, котрий джаґаном почав розбивати підмурівку. Побачили це діти, дали знати в село. В селі счинилась метушня, почали бити в дзвони на трівогу, а коли народ збігся — недопущено до дальшого бурення могили. Упокорена цею гідною поставою селянства поліція зробила донос до староства, котре 25. VIII. 1930 р. візвало цілий Виділ Т-ва, а це: пп. Дяка Федька, Боднара Михайла, Мудрака Василя, Пановика Григорія і Урбанського Антонія та всіх покарало 14 дневним арештом, а п. Боднара аж 20 дн. Рівнож адміністративно укарало староство пароха о. Гуньовського гривною 150 зол. Рівночасно з цим пішла нагінка на ціле село. Борони Боже виляти трішки води або т. п., а вже карають. Таким чином стараються допровадити до того, щоб нашим селянам відхотілось могил і прочих народних цілей. В звязку з цим арештовала поліця 12 осіб. Чотирох випущено зараз на волю, а прочих відставлено до повітової тюрми в Зборові. Імена арештованих подамо пізнійше. Слід замітити, що й в Поморянах поліція рівнож не допустила до упорядковання могил, зруйнованих підчас Великодня „strzelcam-и“

Громадянин.

ПАМЯТАЙТЕ ПРО ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА!

Ф. КРУШИНСЬКИЙ. 12)

ГЕРОЇ ЗАКАМАРКІВ.

(Сучасний український вертеп).

4.

Мудра тактика в глупий час або навпаки.

Володимир Петрович Сальський об[illegible]рхував собі мудру тактику для здобут[illegible] [illegible]ризнання новородженому. Але, зда[illegible]ся, глупі часи були для такої мудрої [illegible]ики.

[illegible] обчислив усе на один удар: в лоб!.. [illegible] ворогові памороки, а після ото[illegible] його і переслідувати його до оста[illegible] [illegible] виснаження. Як військовий, то [illegible] він рацію. Але яко дипльо[illegible] ужити інших способів, ска[illegible]кового удару.

[illegible]27 р. приїхали вони вдвох [illegible] Миколаєвичем до Каліша на [illegible] табору. Був це перший виїзд „[illegible]часового отамана“ в світ, перша його поява між військовими. А від першого враження залежать дальші його відносини з військовими.

На майдані в Калішському таборі була зібрана вся вища військова старшина і до цієї старшини взявся вперше Лівицький промовити. Звичайно, промовити те, що йому Сальський наказав. Бо Лівицький ані всіх призвищ не знав, а тим більше не знав, хто ці люде, чого прагнуть й що вчинили для справи.

Андрій Миколаєвич почав зовсім не з того, з чого всі сподівались. Він почав з „скрамоли“, з того, що всіх хто буде його наказові противитися — буде безпощадно нищити. А вже абсолютно не стерпить, коли хтось сумнівався в його намірах. Він твердо рішив ущасливити Україну і дбатиме пильно, аби святі обовязки, які йому на долю випали, довести до кінця. Аби вивести військо на дорогу визволення Батьківщини.

Промову Лівицького більшість зустріла понурою мовчанкою. А вже після цього йому подано докладну записку. Дійсно історичну записку.

Військові стверджують, що „поставивши на чоло своїх завдань ідею незалежної української державности, мусіли достосуватись до нових політичних умов і обставин щоденного життя. Нові умови одібрали можливість існувати і чинити яко військо, але, одночасно, поклали ще більш важкі й відповідальні обовязки.

Ці обовязки випливають з цієї ролі, яку нам визначає Україна і історія. „Боротьба за незалежність нашої Батьківщини ще не скінчена, й пройдений нами шлях доводить, що боротьба ця є і буде дуже тяжкою, завзятою і впертою. Як і в кождій боротьбі, так і в нашій рішаючу ролю відограє витревалість духа, безперерівність творчої праці та невгасаєма активність. Згадані моменти рішають в кожній боротьбі, а стократно рішатимуть в нашій боротьбі за своє право і волю. Отож піддержувати невгасаєму активність, боронити творчу працю і зміцнювати витревалість духа, ось є які наші завдання“.

Але на жаль, оті завдання не тільки не виконуються, але і значіння війська підривається в корінї, — каже записка.

„За довгий час еміґрації ми не тільки не підготували себе до тієї великої ролі, яку нам Україна і історія визначили, але докотилися до повної моральної руїни. Замість обєднати навкруги себе все чинне і здорове, — ми обєднуємо ледви незначну частину тих, хто заслужив на почесне імя активного борця за волю України. Що більше, навіть серед отієї незначної кількости наших борців у таборі трапляються особи, які рідному братові і вчорашньому поплечникові в бою — відмовляють в справі бути гідним сином України і боліти її недолею. Замість братерського пошанування і національної єдности серед нас запанувало розбещене цькування, особисті інтриґи, лакомство нещасне, свідоме руйнування гідности українського вояка, пинява ненависть і лють брата до брата. Що більше, найвищі представники з поміж військових кидають необґрунтовану, злісну клевету на рівних собі, чи й вищих заслугами — обвинувачуючи їх у зраді. Замість плекати військову етику і дисципліну, свідомо підривається повагу старшини в угоду темним цілям та особистим амбіціям і ділиться нас на ґрупи, ворогуючі безнастанно між собою“...

Оце та записка, якою військові відразу зазначили своє відношення до Лівицького. Бо все ото відноситься так само до нього, — а ще більше до Сальського. Вимогою найголовнійшою цієї записки було — усунути за всяку ціну Володимира Петровича, яко джерело отих усіх нещасть і справника руїни та деморалізації.

Прийом був зовсім несподіваний. Навіть Сальського це вивело з рівноваги, бо такого афронту навіть він не сподівався. А був чоловіком на все готовим. А, головне, Андрій Миколаєвич був цим прийомом збентежений. Як так, за 7 літ ані енергії, ані відваги в них не вбито? За 7 літ праці з боку уряду у них ще такий тон і сміливість!? Вони за цей часні про обовязок перед Україною, ні про свої завдання не забули? А найприкріще, це вимога усунути кума з посади! З ким же я тоді залишуся в таку небезпечну хвилину?

І не дивлючись на гірке розчарування, Андрій Миколаєвич ще й знайшов у себе силу протиставитись отим недозрілим або й перезрілим базіканням. Він теж твердо рішив не здаватись, бо від Каліша до Варшави досить далеко.

Але в кождім разі, війна почалася. Війна „отамана“ зі своїми підлеглими. Отже, що доброго може така війна віщувати? Розуміється — революцію; це вже завше так в історії бувало.

5.

Ще мудріща тактика — флянкові удари.

Найбільше гризло Андрія Миколаєвича в отій калішській події те, що ціла справа відбулася публично. Ніяк і нічого не можна було скрити від людей. А через те й ділати треба би було відкрито. Ділати ж відкрито при таємних засобах річ не легка. Бачучи, що три чверти найбільш заслужених командирів опинилися по відношенню до „тимчасового отамана“ і його хрещеного батька в запеклій опозиції, Андрій Миколаєвич рішив, що відкрито битися ще й до того річ небезпечна і шкідлива для нього в першу чергу. Отже взявся на інші хитрощі.

Оголосив з Варшави а в таборі доброзичливі (яких також мав і то не дорого: двадцять-тридцять злотих місячно) підхопили, що наступили нові часи за нового „отамана“: штабові їдуть до Варшави писати історію „українських банд на правому крилі великої польської армії“, а муштровики історії не писатимуть, але так само матимуть по сто злотих місячно. І то з першого числа (а були як раз 29) цього місяця. Виходилоб, що навіть за місяць наперед.

І дійсно, на цей раз чутка була зовсім вірною і негайно ж Шандрук, Змієнко та Кущ (який після повернувся, бо мав писати оту історію в таборі) виїхали до Варшави. Атмосфера сильно розрідилася і муштровики відітхнули з облегченням. Нестало в таборі кумових сватів.

І було б усе чинно і мирно заспокоїлось, як би не нова хвиля „отаманової ласки“, що залляла табор: призначити найкращих до вступу в чинну армію!

І пощо це? Вищі командири поділилися на три ґрупи і гризуться; молодше старшинство до них прислухається і собі трохи навчається; Отже Андріє Миколаєвичу, пощо цей рейвах?! Досить уже і отих сотки злотих на табор, а ви таки завзялися спокусити навіть дійсно порядних людей, які в нас ще лишилися!

І дійсно, це не були жарти... Спочатку яко богословенна чутка а після і яко вимріяна дійсність прийшов папір від Володимира Петровича, аби „найкращих таки призначати для вступу на чинну службу“!

Ґвалт!... Рятуйте!... Це вже понад сили людські!

Папір був написаний в сухому недбайливому тоні, мовляв, ми ще не таких діл вам докажемо... Заждіть но трохи! Про прийом у Каліші і цілу опозицію — ані слова: мовляв ми вже не таку невдячність з боку своїх земляків відчули!... Словом, дійсно світ догори ногами перевертався.

(Продовження буде).

Що чувати в світі?

Франція. Весь французький нарід живе під враженням побідного лету двох своїх летунів Costes і Bellonte, які протягом 37 годин та 18 і пів мінути перелітили на літаку „Знак питання“ через Антлянтійський Океан. Лет свій виконали вони на лінії Париж—Ню йорк і перші зі всіх дотеперішніх смільчаків зуміли відбути цей ризиковний лет без перерв. Коли взяти під увагу, що богато летунів ріжних держав старалися здобути пальму першенства у цьому шалі рекордів, то ніодин з них не відніс так блискучої побіди в цілій повноті, як саме оба згадані франц. летуни. Ім пощастилось першим побідити безмежні простори Атлянтійського Океану і тим самим здобути „Синий стяг“ в змаганнях европейських народів. Побідним завершенням свойого лету ствердили, що людський ґеній і витревалість є в змозі віднести тріюмф над силами природи.

Німеччина. Вибори і здогади що до їх висліду з точки погляду поодиноких політичних партій є одним з найбільш актуальних внутрішних питань Німеччини. З вислідом цих виборів лучать вже сьогодня в більшій або меншій мірі всі інші питання. І коли кожда з партій видвигає свої кличі, якими намагається переліцитувати другу, то всеж таки в одному майже всі є згідні. Почавши від лівиці а кінчаючи на скрайній правиці, всі ті партії як головний політичний арґумент голосять клич ревізії східних границь. Польський „коридор“ став виборчим кличем під яким кожда з партій думає віднести побіду. Та вже близький речинець властивого голосування а саме день 14. вересня стане показчиком вияву політичної зрілости німецького громадянства. І якіб не ставити здогади, то всеж таки найбільш правдоподібним видається, що Німеччина після цих виборів одержить уряд правий. — Це відносилобся до внуврішного фронту. На зовнішному фронті слідне що раз більше зближення Німеччини до Радянського Союза. І оскільки вірними можна вважати відомости анґлійських ґазет, то співпраця німецько радянська булаб що раз більш реальною. Про таке порозуміння оголосила на днях сензацийні ревеляції одна з льондонських часописей. По звідомленням цеї часописі, праця німецько радянського реванжу малаб подвійну ціль політичну і військову. Політична праця малаб зосереджуватися на терені Ліґи Націй у формі дипльоматичних заходів як рівнож сильної пропаґанди в пресі всіх держав а головно анґлійської. Натомість військові середники, обчислені на довшу мету, обіймалиб операції, які дозволилиб німецькій армії за згодою і з підмогою радянської армії, силою здобути польський „коридор“. Повища німецька тактика потягнулаб за собою інтервенцію держав, які сприяють рівнож зміні трактатів. В часі колиб німецька армія атакувала на „коридор“ і горішний Шлеськ, російська армія велаб операції на галицькому фронті. Скільки в цьому правди а скільки пустих здогадів не знати, однак направду дивним видається нам відомість, яку подає рівнож ця сама часопись, іменно про мниме утворення в цих арміях відділів під назвою „сотні жертви“. Учасники цих сотень самі ідейні добровольці, булиб в случаю війни транспортовані при помочі літаків, на зади ворожих військ, де їхньою задачею булоб нищення комунікаційних середників, зелізниць, мостів, складів амуніції, як рівнож паралізовання мобілізації і висилки військових транспортів на фронт. Дивне це трохи але в часах нинішної техніки все можливе.

Конґрес національних меншин в Женеві. В середу 3. IX. відкрито шестий з ряду конґрес европейських національних меншин. На конґресі є присутні представники трийцяти европ. національних ґруп. У конґресі беруть участь також представники Українців в Польщі. По раз перший прибули на конґрес представники Басків з Еспанії, Литовців з Німеччини і Шведів з Естонії. Конґрес відкрив його-ж предсідник Словенець Др. Вільфан на німецькій мові. У своїй промові доторкнув справи Паневропи і вказав, що ідеєю Паневропи повинно бути не тільки зближення урядів а радше зближення народів. Дальше ствердив він, що питання націон. меншин торкаються безпосередних відносин між европейськими народами. І тому боротьбу меншин о свою національну відрубність не можна уважати за боротьбу проти поодиноких урядів. Національні меншини відкидають всяку думку сполуки з мнимою більшістю, і в боротьбі проти насильств поповнюваних на їхньому орґанізмі, відкликуються до сумління цілого світа. — Порядок дневний конґресу обіймає слідуючі точки: 1) Звіти про положення нац. меншин в поодиноких краях, 2) яке становище має зайняти конґрес супроти ідеї Паневропи і 3) творення союзів поодиноких національних меншин. Наради конґресу тревають дальше.

МІЖНАРОДНІ ПОЛІТИЧНІ ПОДІЇ.

Місто Будапешт в дні 1. вересня став ареною вуличних боїв, які вивязались наслідком демонстрацій соціял. професійних спілок. Міністерство внутрішних справ представляло образ военного штабу. Цілий будапештенський ґарнізон був в остроиму поготівлю, всі фабрики були обсаджені сильними військовими відділами. Всякі збори як рівнож громадження людей на вулицях заборонено. Однак товпа демонстрантів ставала чимраз більш численного, так що дійшла вкінці до 150.000 та принимала чимраз більш аґресивну поставу супроти поліції. Дійшло навіть до отвертої бійки між товпою і поліцією, вислідом якої було кілька осіб забитих і богато ранних. Щойно сильні військові відділи при помочи панцирних авт і машинових крісів завели спокій і порядок. О год. 3. попол. панував в місті цілковитий спокій.

* * *

Литовська Рада міністрів рішила навязати переговори з Польщею в справі безпосередної транзитової комунікації між обома державами. По звідомленням рішення це переслали навіть до Женеви до Ліґи Націй.

* * *

Часопись „Риґаше Рундшав“ передрукувала повідомлення ню-йоркської ґазети „Ню-Йорк Сен“ про те, що „французькі дипльоматичні кола вважають за можливе в близькому майбутньому анексію Литви через Польщу“. У повідомленню згадується, що „Польща одержала на це дозвіл Франції, Естонії, Латвії й Німеччини“. Німеччина нібито дала свою згоду на цей плян з умовою, що після анексії Литви, Польща поверне Німеччині польський коридор у Сх. Прусії і Данціґ. Погляд Анґлії ще невідомий. Часопись ця повідомляє дальше, що Зединені Держави Америки і С.Р.С.Р. про цей плян нічого не знають, і їх поставлять лише перед доконаний факт“.

* * *

В Арґентині наступив на вибух революції. Демонстрації проти уряду не устають, а противно кріпшають. Тому й заряджено частинну мобілізацію старшин резерви.

* * *

В Індіях на далі неспокій. Біля Калькути довершено два бомбові замахи на казарми старшин анґлійської поліції. — Інспектор поліції в Бенґалії, на якого перед кількома днями доконано револьверового замаху, помер наслідком одержаних ран.

* * *

Американський прасовий видавець Геарст, який свого часу викрав тайні документи в справі франц.-анґ. союзу, одержав наказ опустити Париж.

* * *

Переговори, які вели Анґлійці з Ґандієм і його приклонниками зістали зірвані. Відбуваються дальші труси і арешти визначних аґітаторів. В часі ревізій дійшло до взаїмної виміни стрілів.

* * *

В Трієсті розпочався на днях великий політичний процес, проти 18 словенських терористів, яким акт обжаловання закидає поверх 100 замахів, доконаних протягом 4 літ на ріжні фашистівські орґанізації. У висліді процесу засуджено 4 підсудних на кару смерти а позісталих на кару вязниці від 4—30 літ.

Про безробіття і робочих.

(Лист селянина з Рад. України).

Я думаю що всім відомо як комуністичні часописи в С.Р.С.Р. кричать на все горло про велике безробіття в усіх закордонних країнах та про те, що в СРСР бракує робітників. Розкажу правду чому там є брак робітників та про їх життя. Щоб зменшити безробіття комуністи перекинули 25 тис. робітників з великим робітничим стажем на роботи на села, котрих призначили на голови колгоспів та ріжних установ і орґанізацій. Це довело до того, що фабрики і заводи залишилися без кваліфікованих робітників, через що, ще більше погіршилась якість вироблених машин і другого знаряддя. Зазначені робітники що звуться 25-ти тисячники, на селах керують так, що від їхніх заряджень колгоспи та инші установи мають більше страт як прибутків. Відомо — якже він буде кермувати сільськими справами, як він ще і села не бачив — звісно так як селянин, що не бачив завода чи фабрики, буде кермувати їх справами.

Друге, що відорвало робітників від шахт, фабрик і заводів, це те, що робітників дуже погано задовольняють заплатою, кватирами, харчами та одежею. Через те робітники місто іти на роботи втікають звідти. Найбільше терплять від сего шахти — звідси найбільш утікає робітників. За останній час лише з Донбасу утікло більше як 50 тис. робітників. Щоб заповнити шахти робітниками комуністи взялись до такого способу, як мобілізація сільських наймитів. Звісно, що зманивши їх „золотими горами“ як то, що забезпечать гарним заробітком, безплатними кватирами, дешевим харчем і т. п. пощастилося набрати чимало наймитів. Але коли останні прибули до шахти, то замість обіцяних „золотих гір“ вони побачили зовсім щось противного. Наймитам як і всім робітникам довелося жити в казармах; правильнійше не жити а гнити. По тяжкій праці не мали де відпочати, умитися, поговорити; в казармах чекають на робітників голі ліжка, що кишать блощицями та вошами. Боротьба з паразитами забирає весь вільний час робітника. Коли будь котрий робітник звернеся до адміністрації, щоб забезпечили матерацами і т п. то ті сейчас кричать „Диви які пани знайшлися — радянські робітники можуть і так жити“. Робітників харчують дорогими поганими харчами, так що зароблених грошей ледве—ледве вистарчить на харчі. По їдальнях панує бруд, брутальність і т. д. Робітники ходять босо бо чобіт нема де і за що купити. Побачивши таке життя наймити покинули шахти і також повтікали на села, де чекає на них колгосп в якому теж не краще життя.

Ось чому в С.Р.С.Р. „не хватає“ робітників, ось чому там нема безробіття чим так пишаються комуністи і про що на все горло кричать комуністичні часописи. Ось через що шахти виконують своє завдання не більше як на 50—60%. Ось як виконується пятирічний плян!

Н. Українець.

По всій Україні.

Північно-Західні Землі.

Ревізії і арешти. — В селі Підкамінь коло Бродів в домі нотаря п. Питляра перевела поліція ревізію з 29/8 на 30/8 і арештувала сина Ореста. Ревізія тревала 3 години. В часі ревізії поліція нічого не знайшла а тільки забрала такі небезпечні річи як пластова сорочка та пластова відзнака. Арештованого відставлено до Львова

В попередному числі У. Г. подали ми вже деякі назвиська арештованих у Львові і на провінції. Нині доповняємо спис арештованих. І так крім редактора У. Г. *Е. Зиблікевича* в Перемишлі арештовано у Львові співредактора Укр. Голосу *Богдана Кравціва.* В Чесанові арештовано Нестора Яціва, дальше Антона Стефанишина знаного з процесу „Собінківців“, Прокопа Матійціва з Белеєва також знаного з процесу „Собінківців“, Антона Медведя з Долини знаного з процесу 12-ох в 1926 р., Зенона Книша арештовано в Калуші. В ночі з 30. на 31. серпня перевела поліція ревізію в академічнім домі у Львові. Як подає польська преса в богатьох комнатах знайдено нагромаджені цегли, каміння і запечатані фляшки наповнені піском. Мешканці комнат зізнали, що предмети ті приготовили на випадок нападу на укр. академ. дім.

Дня 1. вересня відставлено до тюрми в Тарнополі студ. прав Василя Турковського. Причина арештовання невідома.

Пожежі і УОВ. — Польська преса дальше переповнена вістками про пожежі на наших землях. Всі ці пожежі само зрозуміло приписують УВО. Тої самої ночі, коли поставлена на ноги поліція переводила ревізії і арешти по всіх закутинах зах. земель, надходять з провінції відомости о нових підпалах. І так в ночі з 29 на 30 серпня підпалили невідомі справники стирти конюшини на фільварку Северини кн. Сапєжини. Стирта вартости 5.000 зл. згоріла. Підчас гашення, здається ті самі справники підпалили на подвірю фільварку, дальші стирти сіна, кидаючи малі бутелки, котрі вибухаючи, спричинювали пожежу. — В Старім Самборі невідомі справники підтяли телеґрафічний стовп на першім кільометрі коло села Дуднівка. Справників не зловлено. — В ночі з 30 на 31 серпня невідомі справники підпалили 3 стирти збіжа в дворі Яна Обертинського в Удинові коло Куликова. Шкода виносить 30 тис. зол. На місце саботажу прибув жовківський староста і комендант поліції та ствердили, що справники уживали до підпалу матеріялів вибухових. — В ночі з 31 на 1. вересня згоріло дві стирти збіжа на фільварку в Поториці пов. Сокаль на шкоду власти еля гр. Дідушицького. Шкода виносить 6.000 зол. — На границі ґміни Лобурна і Товщів (пов. Львів) в лісі підпалено стирту сіна при чім згоріло 300 q дерева на шкоду надліснич. Бельського вартости 1.500 зл. — В ночі з 1. на 2. вересня в маєтку Русилів підпалено 3 стирти пшениці власність Яна Кшиштофовіча вартости 10 тис. зол. Тої самої ночі згоріла стирта сіна в селі Вербиця (пов. Бібрка) вартости 1.000 зол. на шкоду властителя фільварку Др. М. Біленського.

Тревіранус, УОВ і меншини в Польщі. — „Ill. Kurjer Codz. подає з Женеви, що в колах зближених до орґанізаторів конґресу меншин останніми часами лянсується верзію, що всі меншини в Польщі похвалюють ревізіоністичні виступи нім. мін. Тревірануса. Як доказ сеї радости говориться о тім, що всі меншини солідаризуються з ворожою Польщі роботою УОВ. Ціль сеї роботи як пише Курерок є цілком ясна. Робота УОВ має на цілі скомпромітувати Польську державу на женевськім ґрунті і підтвердити погляд що границі Польщі не є тревалі. З польської сторони жалується „Курерок“ що не можна ограничитися тільки до арештовань — але належить вияснити на міжнародному форумі дійсний стан справи як також відношення поодиноких меншин до злочинної роботи УОВ. Бо такі кривдячі Польщу і розуміється самих меншин верзії не можуть остати без відповіди.

„Замахи“ на поїзди. — Дня 21. серпня ц. р. поспішний поїзд на [illegible]чій лінії Станиславів—Коломия [illegible] ціями Коршів і Ґоди-Турка на[illegible] міння й гиляку, які хтось поло[illegible] нах. Машиніст в час побачив [illegible] і трохи здержав поїзд. Польськ[illegible] пише, що це саботаж УВО. — [illegible] дня вечером перед переїздом поспі[illegible] поїзду Букарешт—Львів між стаціями [illegible]рона і Оттинія хтось положив на [illegible] великий камінь. Льокомотива удари[illegible] цілої сили об камінь і відкинула йог[illegible] зелізничий насип і поїзд переїхав бе[illegible] решкоди. Цей саботаж як і пізніщий [illegible] Оттинією і Марківцями знову припи[illegible] УВО. Та небаром слідство виказал[illegible] підложили каміння два пастухи Ів. [illegible]шин (12 літ) і М. Волошин (9 літ). [illegible]ська преса таки не дає за виграну і [illegible] що цих пастухів намовляє УВО. — [illegible]твертий „замах“ на потяг мав міс[illegible] Городенкою і Ясеновом П. В [illegible] 25. [illegible]пня ц. р. звичайний поїзд наїхав н[illegible] каміні, ваги до 10. кґ. Льокомотива [illegible]ні скинула з шин, а машиніст здер[illegible] поїзд. Слідство виказало, що підложи[illegible] каміні для забавки 10-літний хлопе[illegible] Мик. Бортовський, який там пас худоб[illegible] — Дня 23. серпня ц. р. тягаровий поїз[illegible] ч. 881. їхав у ночі з Боршович до Задв[illegible]ря. Нечайно наступив вибух і детонація, через що поїзд задержався на хвилину. Вибух не спричинив ніяких шкід і поїзд рушив дальше. Польські часописи пишуть що поїзд наїхав правдоподібно на запальник, якого вживають часом зелізничники, щоби заалярмувати поїзд в часі якоїсь небезпеки або несподіваної перешкоди. Всежтаки і цей замах приписують УВО.

„Нові саботажові акти“. — Дня 22. серпня ц. р. підпалено стирту збіжа на фільварку Францішка Бєсядецкеґо в Данильчу пов. Рогатин. Шкода виносить 5000 зол. Фільваркова служба зловила трьох справників і відставила до Пов. Команди Поліції в Рогатині. Польська преса впевняє, що це українські саботажисти. — Цьогож дня незнані справники підпалили на фільварку Станіслава Поля в Макарові коло Рудок пять ваґонів пшениці. Справники втекли. Після Льв. Кур. Поранного це теж „діло“ саботажистів. — Ніччу 23. серпня на 24. серпня в Зарічу пов. Богородчани згорів тартак Маєра Галлера. Шкода виносить ок. 220.000. Причиною пожежі підпал. — Дня 24. серпня ц. р. рано у Волкові пов. Перемишляни згоріло три стирти пшениці на фільварку Ґр. Потоцького. Поліція провадить слідство. Льв. Кур. Поранни й инші польські часописи вже пишуть, що підпалили стирти „банда“ з УВО. — На фільварку Чагари коло Куткович в Тернопільщині невідомі справники підпалили в дні 24. серпня ц. р. дві стирти збіжа. Фільварок належить до жидів. Але й тут цей підпал приписують УВО і це луговикам (sic!). — Цьогож дня в 8. год. веч. „незнані а радше добре знані зі своєї орґанізації справники“ — як пише Льв. Кур. Поранни підпалили дві стирти конюшини на фільварку Івана Ґрафа Шептицького в Девятниках пов. Бібрка. Шкода 4500 зол. Після Льв. Кур. Поранного підпали спричинюють пластуни і на його думку вони були чин[illegible] навіть у цім випадку. Такого здогаду [illegible]ба конечно Льв. Курєркові для ілюс[illegible] що ось мовляв Митр. Шептицьки[illegible]дує пластові табори, а одночасно [illegible]ни підпалюють фільварок його б[illegible] Так панове! — „збродніче коло“ [illegible] умового божевілля затягається таки добре! — Дня 26. серпня ц. р. згоріло господарство одного польського хлопа в Кротошині коло Львова. Ясна річ — знову українські саботажисти. — Льв. Кур. Пор. подає, що ніччу з 22. на 23. серпня українські саботажисти спалили дві стирти пшениці знову на фільварку бувшого львівського воєводи ґрафа Борковського. Шкода 10000 зол. — Хвиля пожеж зростає і вістки про них, стають щоденною рубрикою в часописах. Дійсних причин підпалів у багато випадках ніхто не хоче видіти — на західних землях все те рука „саботажистів“. Цікаво, що приміром на польськім Поморю в одному місяці липні було 118 більших пожеж. В тому 60 пожеж було наслідком удару грому, решта спричинена підпалами. Було також кілька випадків саботажу! (Диви „Ґаз. Поранна“ з 24. VIII. ц. р. телеґрама з Варшави). Невже і на Поморю є українські саботажисти.

Збірка на політ. вязнів. — 1) З нагоди товариських сходин в помешкані П-ства, Стасівих в Парижі зібрано на політ. вязнів 38 ф. ф. 2) На товариських сходинах в Сокалі зібрано на політ. вязнів 32 зол.

Арештування 78. укр. студентів. — В ночі з вівтірка на середу підпалили невідомі справники трибуну на грищу „Чорних“ за стрийською рогачкою. Трибуна згоріла до тла, а остали тільки недопалені бельки. Польська преса впевняє, що се є ділом членів УОВ, котрі не маючи можности дістатися на терен Всхідних Торгів, з причини заостреної контролі, підпалили трибуну. Трибуна „Чорних“ сусідує з тереном Всх. Торгів, і тому надіялися, що при сприятливім вітрі, вогонь п[illegible]инеться на забудовання Всх. Торгів. [illegible]у ужито запальних матеріялів і во[illegible]ожено рівночасно в кількох місцях. [illegible] з пожежою трибуни „Чорних“, [illegible] поліція перевела з 2-го на 3-го [illegible] год. 2·30 ревізію у Академічному [illegible]омі.

Усіх перебуваючих у тодішню ніч у Акад. Домі 78 студентів арештовано, та переведено до поліційних будинків на Яховича, передержано на поліц. подвірю на дощи а по списанні протоколу усіх випущено.

Пресова конференція в воєвідстві. — На запрошення новоіменованого львівського воєводи дня 1. вересня зібралися в салі воєвідства представники львівської преси перед котрими новий воєвода виявив свої погляди на актуальну ситуацію на терені львівського воєвідства. За найважнійше своє завдання під теперішну хвилю уважає воєвода Клюковський цілковите опанowання і зліквідовання „саботажової акції“. Влада не перецінює небезпеки, але також є далека щоб недоцінювати еї. Започаткована вже акція буде консеквентно переведена, з желізною енерґією. З другої сторони влада недопустить до якихнебудь реванжових виступів зі сторони Поляків, бо то допровадить до ще сильнішого розяреня. При кінци ред. Лясковніцкі жалувався на упослідження львівської преси під оглядом інформаційним в користь поза львівської преси.

Стирти горять! — 30. VIII. ц. р підпалено 150 кіп ячменю в дворі ґр. Потоцького в Потоці бережанського повіту; кождої ночі в численних селах горять численні стирти польського майна а поліція не може найти винуватців. Справді тюрми в Тернополі і Бережанах переповнені „підозрілими“, яких однак будуть мусіли увільнити для браку доказів.

Траґічний випадок. — 8. VIII. ц. р. лікар Др. Петро Берест який відбував службу військову в Торуні пішов купатись до Висли з товаришами. Підчас купелі негайно втопився. Тіло найшли пятого дня. Величавий похорон влаштовано жертві при великім здвизі всього населення Торуня. З помершим сходить в гріб незвичайно здібна та совісна людина, а його смерть вкрила жалобою всіх, [illegible] його знали.

[illegible]отиукраїнські демонстра[illegible] Львові. — У неділю 31. серпня [illegible]ольські орґанізації скликали віча, [illegible]запротестувати проти загрози війни, яку підготовляють Гайдамаки з Німцями. Заздалегідь підготовані резолюції цих віч домагалися розвязати всякі сепаратистичні українські орґанізації, себто: Луги, Пласти, Соколи, Просвіти, Кооперативи, скасувати всі укр. школи а головно ґімназії. Тому що Німці далеко а гайдамаки таки тут близько, у Львові, а головно гайдамацькі інституції, львівське шумовиння припустило наступ на шиби і вивіски укр. інституцій а саме трьох крамниць „Маслосоюзу“, читальні „Просвіти“, каплиці на Замарстинові та „Нар. Гостинниці“. При цьому побили сторожиху К. Зелену, яка вибігла подивитися хто бє шиби і поранили тяжко ножем портієра „Нар. Гостинниці Макогона. Ось пупільки всяких брукових Курієрків Поранних несуть культуру.

Радянська Україна.

Саботажі і вбивства. — Радянська преса подає нові випадки протибільшовицьких виступів селян на Україні. В окрузі Артемівськім селяне вбили комуніста Арбу, котрий аґітував за вступом до рільних комун. Під Уманем вбито провідника місцевої комуни Близнюка. В селі Глубочок в проскурівськім окрузі селяне підпалили будинок начальника рільної комуни і замкнули двері знадвору. Начальник комуни та його родина згинула в огні. В цьомуж окрузі в селі Синявка підпалено будинок податкового уряду. В селі Слобідці під Камінцем спалено стодоли зі збіжжам.

Життя в Колгоспах. — „Прол. Правда“ подає трівожні вістки про життя і діяльність колгоспів. Виказується, що навіть деякі комуністи які вступають до колгоспів і займають там провідні місця, свій господарський інвентар і знаряддя використовують поза колгоспами або випродують. Так зробили навіть деякі члени управи в димерському колгоспі. В цьомуж колгоспі розвивається антисемітизм, деякі члени управи ставляться ворожо до наймитів і бідняків. В колгоспі є випадки, що поодинокі члени колгоспу насміхаються і знущаються над колгоспниками жидами.

Арешти. — В селі Чорнорудки під Бердичевом арештовано Шостаківського, який ширив вістки, що небаром буде війна і більшовицька влада впаде, тому не треба віддавати владі збіжжа ні платити податків. В інших місцевостях арештовано кількох аґітаторів, які намовляли селян переховувати срібні гроші і не давати їх комуністам, бо більшовики хочуть побудувати з цих грошей „срібну палату антихриста“.

Судять. — Більшовицький суд засудив на кару смерти і конфіскату майна Івана Єрмака зі села Скопці баришівського району за напад на комуніста Дніпровського Петра із цьогож села. Дніпровський був головою комнезаму і провадив у селі боротьбу з куркулями. Куркулі його дуже не злюбили й одного дня влаштували на нього напад і хотіли його вбити. Побитий Дніпровський очуняв і вказав на Івана Єрмака як на одного зі справників.

Ліквідують жидівські кольонії. — На Криму і на полудневій Україні зліквідовано жидівські кольонії і перемінено їх на колективи. Жиди плачуть тепер, що вони вложили в ці кольонії величезні гроші і пригадують, що тільки минулого року зібрано для жидів у радянському Союзі 25 міліонів долярів.

Маневри на Чорному морі. — На Чорному Морі почалися маневри червоної фльоти. До Туапсе приїхав Ворошилов і виголосиь там промову, в якій назвав червону фльоту Чорного Моря аванґардом збройних сил радянської республики.

Де ділись дрібні гроші? — В звязку з тим що в С. Р. С. Р. не знати де поділись дрібні (срібні та мідяні) гроші — скрізь паніка. Щоб ви не купували — здачі не одержите. Коли міліція чи Д. П. У. побачать будь у кого дрібні гроши — арештують і розстрілюють. Звичайно, що це тяжко відбивається на житті селянина та робітника.

Буковина й Бесарабія.

Посольське віче. — Дня 17. серпня ц. р. відбулося в Мамаївцях старих посольське звідомлення Дра Дутчака. У своїй промові він обговорив справу української політики в Румунії, справу української мови в школах та урядах і справу аґрарної реформи. Далі говорили Н. Руснак і Ст. Тимчук про орґанізацію самооборони на всіх ділянках національного життя.

Смерть прихильника Українців. — У Вишківцях помер посол Др Якоб Пістінер провідник буковинської соціялдемократії. Покійний був щирим приятелем українського народу і в тяжких часах Буковини боронив безкорисно українських селян та інтеліґентів у воєнних судах та сіґуранцах. Також в парляменті боронив українського шкільництва.

Арешти в Бесарабії. — На днях арештовано в Бесарабії понад 100 осіб, яким закидають шпіонажу в корист СРСР і комуністичну аґітацію. Між арештованими є також багато Українців з національного табору.

Український театр в Румунії. — Український театр дістав від дирекції народнього виховання при міністерстві здоровля і суспільної опіки авторизацію давати українські вистави в цілому краю до кінця року. Театр приготовляється тепер до довшого турне до Бесарабії.

Позір! Позір!

Студенти Високих Шкіл!

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА У ЛЬВІВЩИНІ.

Виділ Товариства Прихильників Освіти у Львові подає до відома українському громадянству та студенству львівського воєвідства, що львівський воєвідський уряд рескриптом ч. Б. П. 117 (Квест.) з 30 серпня 1930. і львівське Староство Ґродзке письмом з дня 19. серпня 1930 р. Ст. 2017. дали дозвіл на переведення *однодневної замкненої вуличної збірки* на допомогу студенству *в дні 25. вересня* в місті Львові *і однодневної отвертої збірки* жертв на збіркові листи в цілому львівському воєвідстві в дні 25. вересня 1930 р. Збіркові умови такі: 1). вулична збірка в місті Львові буде відбуватися тільки до замкнених пушок, столики, при котрих будуть приймати добровільні датки, мають бути уставлені тільки при церквах, зглядно при освітних українських домівках, збирання жертв не буде відбуватися по домах, особи, що будуть займатися збіркою мусять мати відповідні леґітимації, видані виділом Товариства, вкінці ці особи не можуть мати ніяких демонстраційних відзнак; 2). Кожна збіркова ліста повинна бути з порядковим числом і печаткою Товариства та підписана головою і секретарем; 3). В збірковій лісті мусить бути зазначена дата і число сьогоднішнього рескрипту — дозволу на збірку. 4). Товариство обовязане провадити докладну евіденцію збіркових ліст; 5). Особи, які будуть займатися збіркою мусять мати леґітимацію із фотоґрафією видану Виділом Товариства, а потверджену відповідним старостом, або також леґітимацію без фотоґрафії, але важну тільки з „Доводом особистим“ або польським пашпортом і матимуть вище згадану збіркову лісту, на котрій кожний даток має бути записаний негайно чорнилом або хемічним олівцем самим жертводавцем, а коли цей не вміє писати, тим, що збирає в присутности жертводавця. 6) Особи, що збиратимуть не можуть мати ніяких демонстраційних відзнак, 7). Кожний місцевий Комітет обовязаний протягом трьох днів по укінченню збірки подати її вислід до відома даного Староства. 8). Загальний вислід збірки має Виділ оголосити протягом одного місяця в однім із львівських українських часописів і один примірник враз зі звітом зі збірки, способом ужиття зібраних фондів і одним формулярем збіркової лісти предложити воєвідському Урядові.

Студентів львівського воєвідства кличемо взяти активну участь у збірці. Від успіху збірки залежатиме життя наших незаможних студентів у цілому шкільному році. Де нема студентів просимо старше Громадянство творити Комітети і переводити збірку.

Ціле українське громадянство у цьому одному дні в році мусить допомогти українському студенству.

По інформації, листи і леґітимації просимо зголошуватися негайно до канцелярії Товариства, Львів, Супінського 21.

Надіслане.

Подається до відома, що в пятницю, 11. вересня ц. р. о год. 12-тій в полудне, в салі „Народнього Дому“ в Перемишлі, відбудуться НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ філії Т-ВА „ПРОСВІТА“ в справі вибору Виділу.

Прибічна Рада.

Подяка.

Всім, що взяли участь в похороні бл. п. нашого мужа і батька бл. п. Романа Ковальського, сею дорогою складаємо найсердечнійшу подяку. Особливо Високопр. о. Пралату Іванові Гриникові, оо Романові Дамянчукові, Володимирові Маселкові, Володимирові Худикові, пану директорові Бобелякові, що занялися похороном щире спасибіг. — *Родина.*

За редакцію відповідає Володимир Зиблікевич. З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.